

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра екології, географії та туризму

Методичні рекомендації
до виконання самостійної роботи студента
з дисципліни
«МЕТОДИКА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 014 Середня освіта. Географія
015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування)

Рівне 2019

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студента з дисципліни «**Методика туристично-рекреаційних досліджень**» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування) / Уклад. О.О.Якута. – Рівне: РДГУ, 2019. – 12 с.

Укладач: О.О. Якута, старший викладач кафедр екології, географії та туризму

Методичні рекомендації складено відповідно до робочої програми дисципліни «**Методика туристично-рекреаційних досліджень**» для студентів денної та заочної форми навчання.

Затверджено на засіданні кафедри екології, географії та туризму протокол №1 від 16 .01.2019 р.

Пояснювальна записка

Самостійне опрацювання навчального матеріалу за будь-якою дисципліною з навчального плану вищої школи є запорукою успішного формування кваліфікованого фахівця.

Методологія організації самостійної та індивідуальної роботи передбачає переорієнтацію із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану форму та на організацію самоосвіти студента.

Студенти повинні не лише засвоїти відповідну навчальну програму, а й набути навичок самостійної роботи.

Самостійна робота дозволяє студентам ефективно відпрацьовувати професійні вміння і навички. Така робота повинна бути індивідуальною із врахуванням рівня творчих можливостей студентів, їх навчальних здобутків, інтересів, потреб, навчальної активності тощо.

У підготовці бакалаврів на спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування) дисципліні «Методика туристично-рекреаційних досліджень» відводиться важливе місце, оскільки на сьогодні питання відпочинку та рекреації цікавлять все більшу кількість людей та спеціалізованих установ.

Набуття власного досвіду, вміння критично та комплексно оцінювати рекреаційні комплекси та зони відпочинку, бачити численні проблеми у функціонуванні цих систем і пропонувати їх вирішення на шляху забезпечення їх сталості, – все це неможливе без постійного, тривалого самостійного опрацювання матеріалу за програмою дисципліни.

При вивченні дисципліни «Методика туристично-рекреаційних досліджень» самостійна робота студентів складається з таких компонентів:

- Опрацювання рекомендованих та власно знайдених літературних джерел;
- Робота з інформаційно-довідниковими джерелами в мережі Internet;
- Перегляд навчальних та науково-популярних мультимедійних презентацій;
- Виконання розрахунково-графічних робіт;
- Екскурсії територією міста та приміською зоною з метою визначення та вивчення ландшафтів та їх біотичних та рекреаційних компонентів;
- Підготовка доповідей та участь у наукових та науково-практичних конференціях.

Перелік завдань для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класифікація методів, що використовуються в рекреаційно-географічних дослідженнях, та їх зміст: загальнонаукові (історичний, порівняння, метод системного аналізу та ін.), міждисциплінарні (математичні та математико-статистичні, економічні, ландшафтні, картографічні, методи соціологічних досліджень та ін.), спеціальні (метод рекреаційного районування, експертних оцінок, і ін.).	4
2.	Види туристської інформації в системі Інтернет.	2
3.	Види туристських карт, атласів, путівників.	2
4.	Принципи оцінювання, критерії відбору основних елементів оцінки і побудова оціночних шкал. Шкала вимірювань і шкала оцінок	4
5.	Сутність фізіологічної, технологічної, естетичної оцінки рекреаційно-географічних умов курортних районів	2
6.	Методи фізіологічної оцінки кліматичних умов. Вплив кліматичних умов на організм людини: комфортні, субкомфортні, дискомфортні типи погоди. Метод умовних температур. Фізіологічна класифікація клімату Е. Ратнера	6
7.	Рекреаційна оцінка типів погоди Н.А. Данилової. Технологічний аспект оцінки природно-рекреаційного потенціалу території, схема обмежень рекреації	4
8.	Естетична оцінка природних ландшафтів і показники пейзажного різноманіття. Бальна оцінка контрастності пейзажу. Шкала оцінки пейзажної виразності	3
9.	Методика вивчення та оцінки гідрографічної мережі і заболоченості. Функціональні, санітарно-гігієнічні, естетичні аспекти оцінки водного об'єкта для рекреації	2
10.	Показники технологічної оцінки водних об'єктів для купально-пляжного відпочинку і водно-спортивних занять.	2

11.	Методика вивчення та рекреаційної оцінки рельєфу	2
12.	Методика вивчення рослинного покриву для рекреації: оцінка видового складу, фітотерапевтичних, естетичних властивостей.	2
13.	Показники ступеня сприятливості лісових насаджень для різних видів відпочинку	3
14.	Вплив антропогенної діяльності на рекреаційні ландшафти, вплив рекреації і туризму на окремі компоненти природного комплексу	4
15.	Методи визначення екологічно допустимих навантажень на ландшафт: метод пробних майданчиків, трансектний метод, реєстраційно-вимірювальний метод.	2
16.	Стійкість компонентів ландшафту до рекреаційних навантажень	2
17.	Стадії рекреаційної дигресії, методи її запобігання.	3
18.	Шкала стадій рекреаційної дигресії.	3
19.	Поняття про рекреаційну ємності території	2
20.	План-схема вивчення і оцінки історико-культурного потенціалу туристичного центру, регіону: топоніміка краю, загальна чисельність пам'ятників, тематична структура (пам'ятки археології, історії, архітектури, мистецтва, етнографії, виробництва, природи і садово-паркового мистецтва і ін.)	6
21.	Застосування методів кореляційного, регресійного аналізу в рекреаційних дослідженнях.	2
22.	Вивчення динамічних рядів	2
23.	Основні напрямки соціологічного вивчення рекреаційної діяльності та туризму. Сутність і етапи соціологічного дослідження	4
24.	Коефіцієнт туристичної вибірковості	4
25.	Разом	72

Для контролю самопідготовки студентів необхідно виконати контрольну роботу згідно з варіантами завдань.

Варіант 1

1. Історичний метод дослідження у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Санітарно-гігієнічні аспекти оцінки водного об'єкта для рекреації.
3. Шкала стадій рекреаційної дигресії.

Варіант 2

1. Метод порівняння у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Бальна оцінка контрастності пейзажу.
3. Стадії рекреаційної дигресії, методи її запобігання.

Варіант 3

1. Метод системного аналізу у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Функціональні аспекти оцінки водного об'єкта для рекреації.
3. Поняття про рекреаційну ємність території.

Варіант 4

1. Математичні та математико-статистичні методи у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Методика вивчення рослинного покриву для рекреації: естетичні властивості.
3. Коефіцієнт туристичної вибірковості

Варіант 5

1. Економічні методи у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Шкала оцінки пейзажної виразності
3. Методи визначення екологічно допустимих навантажень на ландшафт: трансектний метод.

Варіант 6

1. Ландшафтні методи у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Рекреаційна оцінка типів погоди Н.А. Данилової.
3. Естетичні аспекти оцінки водного об'єкта для рекреації

Варіант 7

1. Картографічні методи у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Шкала вимірювань і шкала оцінок
3. Вплив рекреації і туризму на окремі компоненти природного комплексу

Варіант 8

1. Методи соціологічних досліджень у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Методика вивчення та оцінки гідрографічної мережі і заболоченості.
3. Методика вивчення та рекреаційної оцінки рельєфу

Варіант 9

1. Метод рекреаційного районування у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Стійкість компонентів ландшафту до рекреаційних навантажень
3. Метод умовних температур.

Варіант 10

1. Метод експертних оцінок у туристично-рекреаційних дослідженнях.
2. Фізіологічна класифікація клімату Е. Ратнера
3. План-схема вивчення і оцінки історико-культурного потенціалу туристичного центру, регіону.

Варіант 11

1. Види туристської інформації в системі Інтернет.
2. Показники технологічної оцінки водних об'єктів для купально-пляжного відпочинку.
3. Застосування методів кореляційного, регресійного аналізу в рекреаційних дослідженнях.

Варіант 12

1. Види туристських карт, атласів, путівників.
2. Сутність фізіологічної оцінки рекреаційно-географічних умов курортних районів,
3. Естетична оцінка природних ландшафтів і показники пейзажного різноманіття.

Варіант 13

1. Естетична оцінка рекреаційно-географічних умов курортних районів.
2. Вплив антропогенної діяльності на рекреаційні ландшафти,
3. Методика вивчення рослинного покриву для рекреації: оцінка видового складу, Методика вивчення рослинного покриву для рекреації: фітотерапевтичні властивості,

Варіант 14

1. Технологічний аспект оцінки природно-рекреаційного потенціалу території, схема обмежень рекреації
2. Показники технологічної оцінки водних об'єктів для водно-спортивних занять.
3. Субкомфортні типи погоди,

Варіант 15

1. Вплив кліматичних умов на організм людини: комфортні типи погоди,
2. Показники ступеня сприятливості лісових насаджень для різних видів відпочинку
3. Методи визначення екологічно допустимих навантажень на ландшафт: метод пробних майданчиків,

Варіант 16

1. Технологічна оцінка рекреаційно-географічних умов курортних районів.
2. Дискомфортні типи погоди.

3. Принципи оцінювання, критерії відбору основних елементів оцінки і побудова оціночних шкал.

Варіант 17

1. Методи визначення екологічно допустимих навантажень на ландшафт: реєстраційно-вимірювальний метод.
2. Функціональні аспекти оцінки водного об'єкта для рекреації.
3. Методи фізіологічної оцінки кліматичних умов.

Індивідуальне завдання «Туристично-рекреаційний профіль міста»

Це завдання виконується на прикладі одного міста, яке студенти вибирають самостійно. Робота полягає у самостійному зборі інформації з різних джерел та поданні її у структурованому вигляді за планом.

Туристично-рекреаційний профіль міста

1. Географічне положення
 - 1.1. Географічні координати
 - 1.2. Країна, положення на карті
 - 1.3. Природна зона
 - 1.4. Адміністративний статус міста
 - 1.5. Сучасна площа
 - 1.6. Сучасна чисельність населення
2. Природна підсистема
 - 2.1. Рельєф місцевості
 - 2.2. Особливості клімату
 - 2.3. Гідрографія
 - 2.4. Міські насадження
3. Історія
 - 3.1. Історія виникнення міста
 - 3.2. Топоніміка міста
 - 3.3. Тип просторової структури міста
4. Сучасний стан
 - 4.1. Сучасний економічний профіль міста
 - 4.2. Транспортна мережа
 - 4.3. Інженерна інфраструктура
 - 4.4. Демографічний та етнокультурний профіль міста
 - 4.5. Освіта, мистецтво, культура.
 - 4.6. Пам'ятки історії та культури.
 - 4.7. Перспективи розвитку міста.

На основі проаналізованої інформації зробити висновок про туристичну привабливість території міста та рекреаційне навантаження.

Рекомендована література

Базова

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. / О. О. Бейдик. – 3-е видання перероб. та допов. – К. : Альтерпрес, 2011. – 462 с.
2. Бейдик О.О. Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії. / О.О. Бейдик – К.: РВЦ «Київський університет», 1997. – 300 с.
3. Гулич О. І. Екологічно збалансований розвиток курортно-оздоровчих територій: питання теорії і практики : монографія / О. І. Гулич. – Львів : ІРД НАН України, 2007. – 208 с.
4. Захарченко П. В. Модели экономики курортно-рекреационных систем : монография / П. В. Захарченко. – Бердянск : Ткачук А. В., 2010. – 392 с.
5. Іванунік В.О. Концепції оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів : навч. посібник / В. О. Іванунік. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2011. – 84 с.
6. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Зелена Буковина, 2003. – 324 с.
7. Кравців В. С. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери : наукове видання / В. С. Кравців, Л. С. Гринів, М. В. Копач, С. П. Кузик. – К. : Вища школа, 2002. – 245 с.
8. Кузик С. П. Географія туризму : навчальний посібник. / С.П. Кузик. - К.: Знання, 2011. – 271 с.
9. Лукьянова Л. Г. Рекреационные комплексы: уч. пос. / Л. Г. Лук'янова. – К. : Вища шк., 2004. – 346 с.
10. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посіб. / П. О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
11. Масляк П.О. Рекреаційна географія. Навчальний посібник. / П.О. Масляк. К.: Знання, 2008. – 343 с.
12. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В. І. Мацола. – Л. : Світ, 2001. – 176 с.
13. Мельник І. Г. Рекреаційна географія : навч.-метод. посіб. для студ. спец. „Географія”/ І. Г. Мельник ; Держ.закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – 102 с.
14. Николаенко Д. В. Рекреационная география: учеб. пос. для студ. высш. учеб. заведений / Д. В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
15. Овчинникова Е. А. Международный туризм. География туристских ресурсов: учеб. пос. / Е. А. Овчинникова. – М. : ИФК Омега – Л; СПб: Учитель и ученик, 2002. – 384 с.
16. Основи курортології : посібник для студентів та лікарів / за редакцією М. В. Лободи, Е. О. Колесника. – К. : Видавець Купріянова О. О., 2003. – 512 с.
17. Основи розвитку курортно-рекреаційного потенціалу на Україні. – К. : Будівельник, 1999. – 235 с.
18. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навч. посібн. / Є. В. Панкова ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К. : Альтерпрес, 2003. – 351 с.

19. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія: навч. посібник / М. М. Покоłodна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 275 с.
20. Рекреация – социально-экономические и правовые аспекты / отв. ред. В. К. Мамутов, А. И. Амоша. – К. : Наук. думка, 1992. – 432 с.
21. Романов А. А. География туризма : учеб. пос. / А. А. Романов, Р. Г. Саакянц. – М. : Советский спорт, 2002. – 464 с.
22. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навч.-метод. посібн. / М.И. Рутинський. / – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
23. Сажнева Н.М. Рекреаційна географія: Навчальний посібник. / Н.М. Сажнева. – Мелітополь: Люкс, 2008. – 329 с.
24. Скрипник Н. Я. Рекреаційна географія [текст] : навч. посіб. / Н. Я. Скрипник, А. М. Сердюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 296 с.
25. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму : навч. посібн / І. В. Смаль. – Ніжин: Вид. НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. – 264 с.
26. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. – Ніжин: Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
27. Стафійчук В. І. Рекреалогія : навч. пос. / В. І. Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2006. – 264 с.
28. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навчальний посібник / Н. В. Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
29. Ярош М. В. Основы курортологии : учебное пособие / М. В. Ярош, В. М. Ефимова. – Симферополь : Антиква, 2010. – 396 с.

Допоміжна

1. Бабкин А. В. Специальные виды туризма / Бабкин А. В.– Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 252 с.
2. Биржаков М. Б. Введение в туризм: учебник для вузов / М. Б. Биржаков. – 6-е изд., перераб. и доп. – Санкт-Петербург: Издательский дом «Герда», 2004. – 448 с.
3. Ващенко Н. П. Рекреаційні комплекси світу. Опорний конспект / Н. П. Ващенко. – К.: КНТЕУ, 2004. – 202 с.
4. Гошовский И. Всемирное наследие Украины / И. Гошовский. // Украинский туризм. – № 4, 2008. – С. 34–36.
5. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу: навч. посібник / О. Ю. Дмитрук. – 2-ге вид., випр. та доп. – К. : Альтерпрес, 2004. – 191 с.
6. Драчева Е. Л. Специализированные виды туризма. Лечебный туризм: учебное пособие / Е. Л. Драчева. – М. : КНОРУС, 2008. – 152 с.
7. Зорин И. В. Энциклопедия туризма: справочник. / И. В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
8. Івченко А. С. Вся Україна. / Івченко А.С. – К. : ДНВН «Картографія», 2006. – 656 с.
9. Кадастр мінеральних вод України / Гол. ред. М. В. Лобода. – К. : «ТАМЕД», 1996. – 27 с.

10. Квартальнов В. А. Туризм: учебник / В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 320 с.
11. Кравців В. С. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. / В. С. Кравців, Л. С. Гринів, М. В. Копач, С. П. Кузик. – Львів: НАН України. – ІРД НАН України. – 1999. – 78 с.
12. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. – К.: Ірпень, 2000. – 18 с.
13. Окладникова Е. А. Международный туризм. География туристских ресурсов / Е. А. Окладникова. – М. : Наука, 2002. – 384 с.
14. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколюдна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
15. Павлов В. І. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи: Монографія. / В. І. Павлов, Л. М. Черчик – Луцьк: Надстир'я, 1998. – 124 с.
16. Соціально-економічна географія України: навч. посібник / За ред. О. І. Шаблія. – Львів: Світ, 2000.
17. Степанов Е. Г. Основы курортологии: учебное пособие. / Е. Г. Степанов. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 326 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотеки:

1. РДГУ: абонент №1 – м. Рівне, вул. Пластова, 31.
2. Абонент №2 – м. Рівне, вул. Толстого, 3.
3. Абонент №3 – м. Рівне, вул. Пластова, 41.
4. Обласна наукова – м. Рівне, майдан Короленка, 6,.
5. Міська – м. Рівне, вул. Київська, 44.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua>.
2. Щоденник планети. – Режим доступу: <http://www.phschool.com/>.
3. Кафедра екології, географії та туризму РДГУ. – режим доступу: <http://www.kegt-rshu.in.ua>